

До Председателя на
Министерския съвет на
Република България

До Бюджетната
комисия на Народното
събрание

До Комисията по Наука
и Образование на
Народното събрание

До Националния съвет
за тристранно
сътрудничество

ИСКАНЕ

от учени-физици работещи в Българската академия на науките

Относно: Крайната необходимост да се приведе съотношението на заплащане на висококвалифицирания научно-изследователски труд към заплащането на работещите в държавната администрация в съответствие с аналогичните съотношения в останалите страни – членки на Европейския съюз.

Уважаеми господин Председател на Министерския съвет на Република
България,

Уважаеми госпожи и господа - членове на Бюджетната комисия и на
Комисията по Наука и Образование на Народното събрание,

Уважаеми госпожи и господа - членове на Националния съвет за
тристранно сътрудничество,

Отчитайки неотдавнашното присъединяване на България към Европейския съюз (ЕС) като акт на безусловно приемане от българска страна на политическите и социално-икономически стандарти, утвърдени в страните от ЕС, считаме за крайно необходимо да поставим нашето искане за привеждане на скалата на работните заплати в бюджетната сфера в съответствие с наложилите се пропорции в останалите страни от ЕС. Особено драстично е разминаването с европейските

станданти на съотношението между заплащането на висококвалифицираните експерти (старши научни сътрудници, професори, доценти) в областта на научните изследвания и заплащането на работещите в държавната администрация. Например, в Германия заплатата на един пълен професор е съизмерима със заплатата на министър-председателя на съответната провинция и надвишава заплатите на съответните висши държавни служители. В България към момента, съгласно скалата, базирана на постановление № 168 на МС от 7 юли 2006г., обн. ДВ. Бр.56 от 11 юли 2006г., основната месечна заплата на един старши научен сътрудник I степен (професор) в размер 510 лв. е между 2 и 2.5 пъти по-ниска от заплатата на висш държавен служител (клас А1 от Единния класификатор на длъжностите в администрацията) в размер между 1043 и 1537 лв. В рамките на същия пример заплатата на ст. н.с. I ст. (професор) не надхвърля средната заплата на едно лице от персонала на второстепенен разпоредител с бюджетни кредити и дейности към Министерския съвет (Приложение № 1 към чл. 1, ал. 1, т. 1 от постановление 168). Още по-шокиращ пример: съгласно Приложение № 3 към чл. 1, ал. 1, т. 3, заплатата от 425 лв на ст. н.с. II ст. (доцент) е по-ниска от горната граница - 466 лв на заплатата на "технически сътрудник, изпълнител" в ТД на НАП (средно образование)!

Веднага трябва да отбележим, че изграждането на висококвалифициран специалист в областта на научните изследвания представлява продължителен и нелек процес, свързан с усвояване и създаване на съвкупност от силно специализирани и нерутинни познания в дадена област. Средният период за изграждане на един научен изследовател до званията ст.н.с. II ст. (доцент) и ст.н.с. I ст. (професор) е съответно около 15 и 25 години. Процесът на израстване е свързан с дългогодишна научна работа, публикуване на получените научни резултати във високоспециализирани международни научни списания и монографии, а в научно-административен план - с тежки конкурсни процедури, периодични атестации, дисертационни трудове, строго регламентирани от Закона за научните степени и научните звания.

Ще отбележим, че и в най-трудните години от политическото и икономическо развитие на България научните резултати и съответно - публикации на българските изследователски колективи представляваха един истински "конвертируем" продукт, отстояващ достойното място на страната ни в европейския и световен научен и културен процес. Българските учени винаги са работили активно в широко международно сътрудничество и са желани партньори за съвместни изследвания. В новите условия на членство в Европейския съюз способността на страната да поддържа и развива силен научно-изследователски потенциал е от решаващо значение за легитимацията ни в една изключително силно конкурентна международна среда. За съжаление обаче по отношение на адекватното заплащане на научно-изследователския труд, което е необходимо условие за съхранението и развитието на такъв потенциал, в момента сме твърдо на последно място сред европейските страни. За сравнение, в съседна Румъния, с която до скоро бяхме разглеждани в паралел, заплатата на професора вече варира между 800 и 1500 евро. Нещо повече, дори в страни, които не са членки на Европейския съюз, като Македония и Албания заплатите на професорите са от порядъка на 1000 евро. Повече от очевидно е, че при сегашното заплащане от средно 250 евро за

висококвалифициран научно-изследователски труд, България няма шанс да стъпи на здрава конкурентна основа както в рамките на ЕС, така и извън него. Очертаващите се резултати, някои от които вече налице, са мрачни: пълно отдръпване на младите хора от научната сфера или тотална емиграция в чужбина поради липсата на перспектива за постигане на елементарен социален статус, дори и след дългогодишен усилен труд; необратимо прекъсване на традицията и възпроизводимостта на българския научен потенциал; твърдо легитимиране на страната ни като второстепенен участник в развитието на Европа, с ограничен собствен ресурс и още по-лошо, ограничени възможности за конкурентно участие в усвояването на Европейските ресурси за научно-технологично развитие.

Въз основа на казаното дотук, твърдо настояваме скалата на заплащане на висококвалифицирания научно-изследователски труд, този на старшите научни сътрудници (професори и доценти), както и този на изследователите по веригата на научните сътрудници и асистентите да бъде съотнесена към тази на работещите в сферата на държавната администрация, отчитайки аналогичните пропорции в европейските страни. Като минимален вариант на съответствие считаме, че заплатата на ст. н.с. I ст. (професор) би трябвало да се приравни с тази на длъжност клас А1, чиято долна граница е 1043 лв, а горната – 1537 лв, или средно около 1300 лв; за ст. н.с. II ст. (доцент) следва клас А2 със заплата между 879 лв и 1318 лв, или средно около 1100 лв. За нехабилитираните научни сътрудници заплатите да варират в средните рамки на заплатите в класовете А6-А4, или средно между 500 лв и 700 лв.

Както се вижда от горните числа, ние не искаме европейски стойности на заплатите, нито дори такива близки до заплатите на колегите в Румъния, а само съотношение на нашите заплати към заплатите в Българската държавна администрация, близко до съотношението в европейските страни. Времето и усилията за изграждане на един висококвалифициран научен работник (между 10 и 20 години) е не по-малко от времето и усилията, необходими за изграждане на един висококвалифициран държавно-административен служител. Считаме, че не по-малка е и ползата от труда на научния изследовател за интелектуалното и технологично развитие на нашето общество, за приноса на България в международното научно сътрудничество, което е от изключително значение за утвърждаване на облика на страната ни като равностоен и надежден партньор на страните от ЕС, както и на други водещи в технологично отношение страни.

Искрено се надяваме, че нашето искане ще бъде разбрано и всички вие, уважаеми дами и господа, от които зависи неговата реализация ще съдействате за съответните промени в скалата на заплатите в бюджетните организации и дейности, позволяващи влизането им в сила с бюджета за 2008 година.

София, 27 февруари 2007г.

Подписи:

Подписи към „ИСКАНЕ от учени-физици работещи в БАН” (продължение):